- អង្គការនឹងលត់ដំដល់កំពូល ដើម្បីឲ្យអ្នកក្លាយទៅជាសត្រូវរបស់មាមីងជីដូនជីតារបស់អ្នក ?

- អង្គការនឹងដឹកនាំអ្នកឲ្យទៅជាប្រជាជនខ្មែរមួយថ្មី ដែលនៅពីក្រោយមានពួកវាជាអ្នកបញ្ជា ?

ឱ ! អនិច្ចាខ្មែរអើយ ! ចូរអ្នកដឹងខ្លួនឡើង ភ្ញាក់ខ្លួនពីការយល់ច្រឡំឡើង មិនដែលមានជនជាតិ ឬអ្នកណាស្រឡាញ់អ្នកជាងបងប្អូនមាមីងរបស់អ្នក ដែលមានជាតិជាខ្មែរដូចអ្នកទេ...

ពេលនោះ លឹកក្រោកដើរមកឱបយាយទៀង ថ្លែងអំណរគុណ ព្រមទាំងសុំលាចាកចេញពីកម្ពុជាទៅកាន់ហាណូយនៅថ្ងៃស្អែកនេះ ។

តាំងពីថ្ងៃនោះមក យាយទៀងមានសេចក្តីព្រួយបារម្ភចំពោះវាសនារបស់កូនស្រីពៅគាត់ជាខ្លាំង ។ គាត់សំរេចចិត្តទៅមើលជំរំក្រុមកុមារសងឈាមដោយផ្ទាល់ភ្នែក ។ គាត់ចង់ដឹងថា តើការជ្រើសរើសយ៉ាងហ្នឹងមានលក្ខណៈអ្វីប្លែកឬទេ ? តើមានច្រើនឬទេ ? ។

❏ ❏

❏

ជំរំកុមារឈាមមុខ

នៅថ្ងៃទី១៧-៣-៨០, យាយទៀងដើរទៅកាន់ជំរំកុមារកំព្រា ដោយដើរចូលពីជើងទៅកាន់ជំរំ ។ បន្ទះក្តារធំវែងមួយចងព្យួរជាប់នឹងក្លោងទ្វារសរសេរថា ៖ « ជំរំកុមារឈាមមុខ » ។

នៅខាងឆ្វេងដៃមានអាគារមួយជាកន្លែងដណ្តាំស្ល ។ គាត់បានជួបស្រីយួនម្នាក់ឈ្មោះនី កើតនៅស្រុកខ្មែរ ដែលជាប្រធានទទួលខុសត្រូវរៀបចំបាយទឹកឲ្យក្មេងទាំងនោះ ។ អ្នកនីទទួលយាយទៀងយ៉ាងរាក់ទាក់ រួចនាំគាត់បណ្តើរចូលទៅមើលកុមាកំព្រាទាំង៧ពាន់នាក់នោះ ដែលកំពុងតែតម្រៀបជួរគ្នាចូលកាន់តុញ៉ាំបាយ ។

ក្មេងទាំងនោះមានអាយុពី៨ទៅ១៤ឆ្នាំ ស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋានពណ៌ផ្ទៃមេឃ

មុខញញឹមរីករាយ ។ លុះចូលជួបជុំហើយ ស្រាប់តែឮសម្លេងស្រែកបញ្ជាតាមមីក្រូជាភាសាយួនថា ៖

– **Mac niêm chiên si trân giôn**

– « គោរពវិញ្ញាណក្ខន្ធយុទ្ធជនដែលស្លាប់ក្នុងសមរភូមិ » ។

កុមារទាំងអស់ក្រោកឈរឡើងស្ទឹងស្មាធ គោរពវិញ្ញាណក្ខន្ធយុទ្ធជនដែលបានបូជាជីវិតក្នុងសមរភូមិចំនួន៣០វិនាទី ។

គេចែកកុមារតាំងនោះជាក្រុមៗ ។ ក្នុងមួយក្រុមៗមានគ្នា១០នាក់ ។ ក្នុងក្រុមនិមួយៗមានម្នាក់ក្រោកឡើងធ្វើសំនួរថា ៖

– តើនរណាជាមិត្តរបស់យើង ?

– មិត្តរបស់យើងគឺ វៀតណាមនិងលាវ !

– តើនរណាជាសត្រូវរបស់យើង ?

– សត្រូវរបស់យើងគឺបារាំង ជប៉ុន អាមេរិកាំង និងខ្មែរក្រហម... យើងត្រូវតែកំទេចខ្មែរក្រហម ។

សំនួរនិងចម្លើយរបៀបហ្នឹងត្រូវតែធ្វើនៅមុនពេលបាយព្រឹកល្ងាចជារៀងរាល់ថ្ងៃ ។ ពេលនោះយាយទៀងឈរទ្រឹង ស្រក់ទឹកភ្នែកច្រោកៗ នឹកស្តាយអាណិតអាណោចអធម៌ដល់កុមារកំព្រាទាំងនោះយ៉ាងក្រៃលែង ខំរត់គេចពីខ្មែរក្រហមបែរជាមកធ្លាក់ចំកណ្តាប់ដៃយួនហាណូយទៅវិញ ។

មើលចុះ ! វាបើកឡានដើរប្រមូលយកមកធ្វើជាឈ្នាន់មួយលើកទៀត វាប្រើស្នៀតទន់ភ្លន់ កំពុងញុះញង់បំពាក់គោលជំហរ ជាពិសេសពន្យល់វែកញែកបណ្តុះគំនិតសងសឹកស្របតាមបញ្ជាជាក់ស្តែង ដែលកុមារទាំងនោះបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកនិងត្រូវរងគ្រោះផ្ទាល់ខ្លួន គឺឃើញខ្មែរក្រហមចូលមកចាប់ម៉ែឪ មាមីង បងប្អូននាំយកទៅសម្លាប់ចោលពីតៗ...។

ចំណែកកុមារទាំងនោះ ត្រូវខ្មែរក្រហមប្រមូលនាំយកទៅបង្ខំឲ្យធ្វើការទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ហាលភ្លៀងហាលខ្យល់ ទាំងឈឺ ហុតតែទឹកបបរ សឹងគ្មានអំបិលគ្មានអាវ គ្មានខោ មានតែមួយបន្លាស់ជាប់នឹងខ្លួន ។ វាធ្វើទារុណកម្មឃោរឃៅឥតមេត្តាទេ ។

ដល់ពេលឃើញយួនហាណូយមកដល់ ដើរប្រមូលនាំយកមកថែរក្សា ឧបត្ថម្ភ ឲ្យស៊ីចុកយ៉ាងគ្រប់គ្រាន់ ស្លៀកពាក់ឯកសណ្ឋានយ៉ាងស្អាតៗ កំសាន្តលេងយ៉ាងសប្បាយ មានកន្លែងដេកយ៉ាងសមរម្យ គិតតែពីរៀនសូត្រ... បើឃើញច្បាស់យ៉ាងនេះហើយ ម៉េចក៏មិនដឹងគុណ មិនគោរព មិនស្តាប់បង្គាប់ មិនស្រឡាញ់យួនហាណូយ ? ម៉េចមិនស្គាល់ថាខ្មែរក្រហមជាសត្រូវ ? តើគេអាចបំភ្លេចអំពើឃោរ

យៅព្រៃផ្សេររបស់អ្នកដែលគេហៅថា «ខ្មែរក្រហម» នោះបានឬទេ ? ។

យាយទៀងគ្រវីក្បាលទាំងទឹកភ្នែករហាមទន្ទេញតែពាក្យថា ៖

- គួរឲ្យស្តាយៗ ! តើធ្វើម៉េចទៅ ដើម្បីពន្យល់កុមារកំព្រាទាំងឡាយនោះឲ្យយល់ថា នេះជាកលល្បិចរបស់យួនហាណូយទេ ! ។

គាត់នឹកឃើញនូវសំនួរពីរឃ្លា ដែលកាលណោះរបបយួនវៀតមិញ ពីឆ្នាំ១៩-៨៧ និង១៩៨៨ វាបង្ខំឲ្យបេក្ខជនដែលបំរុងទៅរៀននៅប៉េកាំងទន្ទេញចាំមាត់ ។ ប៉ុន្តែត្រង់សំនួរថា នរណាជាសត្រូវរបស់យើង កាលនោះចម្លើយមានតែបារាំង និងជប៉ុនប៉ុណ្ណោះ ។ កាលណោះយាយទៀងមានអាយុ១៩ឆ្នាំ ចេះសួរ ចេះឆ្លើយ ចចេចចចាចដូចសត្វសារិកា និយាយតាមតែវៀតមិញបង្ខំឲ្យថា ដោយគ្មានយល់ន័យនិងឃ្លាទាំងពីរនោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញក្រុមកុមារឈាមមុខ អាចយល់ន័យនិងតម្លៃនៃឃ្លាថា ៖

- នរណាជាមិត្ត ? នរណាជាសត្រូវ ? ច្បាស់លាស់ណាស់ ។

យាយទៀងនឹកឃើញឡើងវិញ កាលពីឆ្នាំ១៩៨៨ ក្នុងជំនាន់យួនវៀតមិញព្យាយាមបញ្ជូនកូនខ្មែរទៅរៀននៅប៉េកាំង ខំអប់រំកែឆ្នៃឲ្យទៅជាខ្មែរថ្មី នៅក្នុងរង្វង់អន្ទាក់ខ្សែញាក់របស់វា ។

ប៉ុន្តែកូនខ្មែរមុនៗខ្វះការលត់ដំ គ្មានបណ្តុះគំនិតសងសឹក លុះរៀនចេះចប់បានវិលត្រឡប់មកកាន់មាតុភូមិវិញ បែរជាដុះសតិសម្បជញ្ញៈចេះស្នេហាជាតិពិតៗយ៉ាងមុតជ្រៅ មិនព្រមលោតតាមខ្សែញាក់របស់វា ។ អ្នកទាំងនោះត្រូវយួនហាណូយសម្លាប់ចោលអស់ ។ ដូច្នេះកិច្ចការជ្រើសរើសកូនខ្មែរនាំយកទៅអប់រំ ដើម្បីកែឆ្នៃជាខ្មែរថ្មី ក្នុងរយៈកាលជាង៣០ឆ្នាំនេះ កូនខ្មែរត្រូវស្លាប់ច្រើនឥតគណនា ។ ឥឡូវយួនហាណូយប្រហែលជាបានសំរេចគោលបំណងវាហើយ ដែលខំព្យាយាម ដែលខំពិសោធជាច្រើនឆ្នាំ ។ វារកឃើញស្នៀតមួយដ៏ឆ្នើម គឺប្រើឈ្មោះអង្គការអនាមិក ជាមេបញ្ជាការលើខ្មែរក្រហម រួចតំណាងអង្គការដោយប្រើឃីហោខ្មែរក្រហមជានិច្ច ។

❑ ❑

❑

កុមារ ទុយ អាយុ៩ឆ្នាំ ជាកូនប្រុសពៅរបស់គ្រួសារមួយដែលមានគ្នា៨នាក់ ។ វាជួបយាយទៀងនៅក្នុងខែមិនាឆ្នាំ១៩៨០ នៅ«វត្តលោកយួន» ស្ថិតនៅក្បែរវត្តលាប ។ កុមារនេះនិយាយបណ្តើរយំបណ្តើរប្រាប់យាយទៀងថា ៖

នៅថ្ងៃមួយក្នុងសម័យអង្គការ ម្តាយខ្ញុំបានយកមាសទៅដូរអង្ករដើម្បីដណ្តាំបាយហូបឲ្យមានកម្លាំង ដើម្បីចេញពលិកម្មបំរើអង្គការ ។ អង្គការចេញបញ្ជាឲ្យខ្មែរក្រហមចាប់ចងម្តាយខ្ញុំ នាំយកទៅសម្លាប់នៅត្រង់ភូមិ សាលាត្រាវ ក្នុងសហករណ៍ព្រៃតូច ។ អង្គការបញ្ជាឲ្យនាំឪពុក, បងប្រុសខ្ញុំ និងខ្ញុំទៅឈរមើល ។ ពេលនោះពេជ្ឈឃាតវាយសំពងម្តាយខ្ញុំ មួយព្រនង់ដើមសង្កែទាំងបន្លា រួចច្រានទម្លាក់គាត់ក្នុងរណ្តៅ ដែលមានជំរៅយ៉ាងជ្រៅ ។ បន្ទាប់មក វាក៏ស្រែកសួរឪពុកខ្ញុំដែលឈរមើលទាំងគាំងមាត់នៅទីនោះថា ៖

- នែមិត្ត អាណិតឬទេ ?

ឪពុកខ្ញុំឆ្លើយសឹងមិនរួច ។ មួយសន្ទុះធំទើបឆ្លើយថា ៖

- អាណិត !...។

ពេជ្ឈឃាតបោយដៃហៅឪពុកខ្ញុំព្រមទាំងនិយាយថា បើអាណិតមកណេះ ! ឪពុកខ្ញុំក៏ដើរទៅជិតមាត់រណ្តៅដែលពេជ្ឈឃាតចង្អុល ដោយបំរុងឈ្ងោកមើលខ្មោចម្តាយខ្ញុំ ដើម្បីឲ្យដឹងថាតើស្លាប់ឬរស់ ?

ពេជ្ឈឃាតក៏សំពងគាត់មួយព្រនង់សង្កែដដែល រួចធាក់គាត់ទម្លាក់បញ្ចូលក្នុងរណ្តៅដដែល ជាមួយខ្មោចម្តាយខ្ញុំបាត់ទៅ ។

-ពេលឃើញពេជ្ឈឃាតសំពងឪពុកម្តាយខ្ញុំ, ខ្ញុំនិងបងប្រុសសម្លឹងមុខគ្នាជាសញ្ញា ។ ពេលនោះពេជ្ឈឃាតសួរពួកខ្ញុំភ្លាមថា ៖

- ណែមិត្ត តើអាណិតអាក្បត់នេះឬទេ ?

បងប្អូនខ្ញុំតាំងពីរនាក់ឆ្លើយព្រមគ្នាទាំងគ្រវីក្បាល គ្រវីដៃថា ទេ ! ទេ ! ទេ ! ទេ មិត្តពូ ! ខ្ញុំមិនអាណិតមនុស្សក្បត់អង្គការទេ ! ។

ពួកខ្ញុំក៏បានរួចខ្លួនពីស្លាប់ នៅពេលនេះអង្គការក៏បញ្ជូនបងប្អូនខ្ញុំឲ្យចូលទៅក្នុងកងកុមារនៅភូមិព្រៃតូច បង្ខំឲ្យធ្វើការទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ កណ្តាលក្តៅកណ្តាលភ្លៀង ហុតតែទឹកបបរសឹងគ្មានអំបិល មានតែខោអាវមួយបន្លាស់ដាច់ដាចជាប់នឹងខ្លួនពេលយប់នាំបងប្អូនលូនចូលដេកក្នុងចំបើង ព្រោះគ្មានភួយដណ្តប់ទេ ។

ឥឡូវនេះបូដ្ឋីយនាំបងប្រុសខ្ញុំទៅរៀនឯហាណូយជាងពីរខែហើយ ។ ចំណែកបូដ្ឋីយសន្យាថា នឹងបញ្ជូនខ្ញុំទៅហាណូយដែរនៅខែក្រោយៗនេះ ។ កុមារទុយបញ្ជាក់រអ៊ូៗថា ៖

- គួរឲ្យដឹងគុណបូដ្ឋីយណាស់ !

មើលទន់ ! កុមារកំព្រាអរគុណានិងសរសើរហាណូយមែន ! តើទៅអនាគតតមានក្រុមខ្មែរណាអាចមានសមត្ថភាពចូលទៅពន្យល់ដឹកនាំក្រុមកុមារឈានមុខឲ្យចាកចេញពីអន្ទាក់ខ្សែញាក់របស់ប្អូដួយបានទេ ? ។

ពេលនេះក្រុមកុមារឈានមុខកំពុងតែយល់ច្រឡំយ៉ាងសែនជ្រៅទៅក្នុងសភាពការណ៍នេះ !...

យាយទៀងឈរភ្លឹកពិចារណាថា ៖ នេះជាផែនការអាថ៌កំបាំង គឺវាដឹកនាំឲ្យឆ្ងាយផុតពីចាស់ទុំជាតិខ្មែរ ដើម្បីកែឆ្នៃក្រឡៃកុមារកំព្រាឲ្យទៅជាខ្មែរថ្មី ។ វារក្សាទុកកុមាកំព្រាទាំងនោះដើម្បីឆ្លើយទៅចំពោះមុខអន្តរជាតិថា ខ្ញុំជាខ្មែរ ជាម្ចាស់ទឹកដីកម្ពុជា...

ប៉ុន្តែពុទ្ធោអើយ ! តើចិត្តគំនិត របៀបរបប ទំនៀមទម្លាប់ អារ្យធម៌ ភាសា នឹងទៅជាយ៉ាងណាទៅវិញ ?

យួនហាណូយចិញ្ចឹមកុមារទាំងនេះទុក ដើម្បីរៀបចំអនាគតឲ្យក្រុមខ្មែរដឹកនាំកម្ពុជាថ្មី ដើម្បីបំភ័ន្តមតិពិភពលោកឲ្យយល់ច្រឡំ ទទួលស្គាល់ក្រុមកុមារឈានមុខថាជាម្ចាស់ទឹកដីកម្ពុជាស្របច្បាប់ ។

ទៅអនាគតមុខតែយួនហាណូយចាត់តែងតាំងឲ្យនៅគ្រប់ៗក្រសួងក្នុងអនាគតរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែចៅក្រសួងដឹកនាំគឺពិតជាយួនហាណូយទាំងអស់ ។ ឱ រឿងនេះស័ក្តប្អូនលឹកបានប្រាប់យាយទៀងរួចហើយ ។

ឱ ! វាសនាកុមារកំព្រាខ្មែរអើយ ! អភ័ព្វណាស់ ! ពាក្យបុរាណបានតំណាលតៗមកហើយថា ៖ « ប្រយ័ត្ន ! ប្រាស់ពីដងវែក ទៅផ្អែកចំបង្គន់អាចម៍ ! » ។

តើនរណាត្រូវទទួលកំហុសទាំងអស់នេះ ?

តើត្រូវចោទនរណា ?

មើលចុះ ! នៅក្នុងផ្ទៃប្រទេសខ្មែរ យួនហាណូយដុតដៃដុតជើង បង្កើតខ្មែរថ្មីវាប្រើគ្រប់កលល្បិចលេបទឹកដីកម្ពុជាឲ្យស្រប ឲ្យពេញលក្ខណៈច្បាប់អន្តរជាតិ ។

ចំណែកប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរជាម្ចាស់ទឹកដីកម្ពុជាពិតៗវិញកំពុងបះដៃបះជើងនាំគ្រួសារដែលសេសសល់នៅរស់រត់គេចពីកណ្តាប់ដៃចោរ ភៀសខ្លួនទៅជ្រកសំណាក់នៅប្រទេសទីពា របាត់របាយដូចត្រីរស់បែកហ្វូង ។ នេះហើយមកពីមេដឹកនាំខ្មែរ ទាំងសក្តិភូមិ ទាំងខ្មែរក្រហម ខ្វះសមត្ថភាពទាំងស្រុង ។

- យាយទៀងកំពុងលង់វិញ្ញាណនឹកសោកស្តាយកុមារកំព្រាខ្មែរជាច្រើនម៉ឺននាក់ដែលអង្គការលត់ដំដល់កំពូល រួចហើយបែរជាធ្លាក់ក្នុងកណ្តាប់ដៃយួនហាណូយ ដែលជាឃាតករប្រែឈ្មោះអង្គការនោះទៅវិញ ។ ឱ ! វាសនាប្រទេសខ្មែរអើយ តើទៅអនាគតនឹងទៅជាយ៉ាងណាទៅ ? ។ យាយទៀងភ្ញាក់ដោយអ្នកនីដឹក

ដៃគាត់នាំបណ្តើរទៅមើលកន្លែងដេករបស់កុមារទាំងនោះ ។ កន្ទេល មុង ខ្នើយ ភួយ ត្រូវគេរៀបចំយ៉ាងស្អាត ! ។

អ្នកនីនិយាយសរសើរថា បងឃើញទេកុមារកំព្រាទាំងនេះមានវាសនាល្អណាស់ យួនហាណូយចូលមកជួយទាន់ ឥឡូវគេដើរប្រមូល រួចគេបញ្ជូនឲ្យទៅរៀនសូត្រឯហាណូយ ។ លុះរៀនចេះដឹងហើយ ថ្ងៃក្រោយនឹងវិលត្រឡប់មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជាវិញ អាចសងសឹកចំពោះខ្មែរក្រហមបាន ដោយមានបួដួយជាអ្នកគាំទ្រ ។

អ្នកនីឱនខ្សឹបប្រាប់យាយទៀងព្រមទាំងចង្អុលប្រាប់ថា នេះអាអ៊ុកកូនប្រុសពៅរបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំទើបធ្វើសំបុត្របញ្ជាក់ថា វាជាកូនកំព្រា ។ យប់នេះវាត្រូវចេញដំណើរទៅកាន់ហាណូយជាមួយមិត្តរបស់វាចំនួន១០០០នាក់ ។ អ្នកនីនិយាយបណ្តើរព្រមទាំងលើកដៃចង្អុលបង្ហាញឡានកាម៉ុងចំនួន២០គ្រឿងកំពុងរៀបជាក្បួនចតតាមលេខរៀងនៅបណ្តោយផ្លូវលេខ២ ខាងកើតអតីតវិទ្យាល័យព្រះមុនីវង្ស ។ យាយទៀងសួរបញ្ជាក់អ្នកនីថា ៖

- ហេតុម៉េចចាំបាច់មានលិខិតបញ្ជាក់ថាកំព្រា ?

អ្នកនីផ្ទុះសំណើចយ៉ាងស្រួយ កាច់ក រួចទើបអធិប្បាយថា ៖ យួនហាណូយសំរាំងជ្រើសរើសនាំយកទៅមុនគេតែកុមារកំព្រាទាំងឪពុកទាំងម្តាយ ។ បើកុមារណាកំព្រាតែម៉ែ ឬតែឪ គេរក្សាទុកមួយអន្លើសិន ។ គេចាប់ផ្តើមស៊ើបអង្កេត បើកូនកំព្រានោះជាកូនអតីតអ្នករដ្ឋការ គេនឹងលប់ឈ្មោះចោលភ្លាម ។

នៅពេលជជែកសួរ-ឆ្លើយនេះ ស្រីទាំងពីរនាក់មានយោបល់ផ្ទុយគ្នាស្រឡះ។ អ្នកនីដឹកលប់ដំកើងយួនហាណូយ ថាជាអ្នកមានឧបការគុណ ព្រមទាំងធ្វើអំពើល្អចំពោះកុមារកំព្រាខ្មែរ ។ ចំណែកយាយទៀងវិញ គាត់យល់ផ្ទុយស្រឡះពីអ្នកនី ។ ព្រោះបញ្ហាសំរាំងជ្រើសរើសកុមារកំព្រាខ្មែរ ដែលអង្គការលត់ដំដល់កំពូលរួចហើយនេះ គឺជាស្នៀតមួយដ៏ប្រសើរដែលយួនហាណូយសម្ងំរង់ចាំជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ទើបបានសំរេចពេលហ្នឹង ?!?!

យាយទៀងមានអារម្មណ៍ឈឺចាប់សោកស្តាយកុមារកំព្រាទាំងឡាយនោះជាក្រៃលែង ។ គាត់ឈរសម្លឹងក្បួនឡានកាម៉ុងយ៉ាងយូរ ទើបសុំលាអ្នកនីវិលត្រឡប់ទៅកាន់កូនខ្ទមដ៏កំសត់របស់គាត់វិញ ។

❑ ❑

❑

ចោរប្លន់ជាលើកទី២

ព្រលឹមថ្ងៃទី១០-៩-៨០ យាយទៀងលួនចេញពីបន្ទប់បង្គន់ ដើម្បីយកស្រូវទៅបាចឲ្យមាន់ស៊ី ។ ពុទ្ធោអើយ ! ស្វាត់ជ្រៀប, មាន់ជាង៤០ក្បាលត្រូវចោរលួចខ្ទេច ។ យាយទៀងអស់សង្ឃឹមរលីង ទន់ដៃទន់ជើង ក៏អង្គុយផ្អែកខ្នងទៅនឹងដើមដូងខាងកើតកូនខ្ទម ។

សរិបជើងមនុស្សដើរក្រោយខ្នង ធ្វើឲ្យគាត់បែរភ្នែកសម្លឹងមើល ។ យួនម្នាក់អាយុប្រហែល៣៥ឆ្នាំ និយាយមកកាន់យាយទៀងថា ៖

- លោកចៅហ្វាយខេត្តសុំអញ្ជើញម៉ែទៅជួបនឹងលោក ។

យាយទៀងក្រោកឈរព្រមទាំងសួរថា ៖

- តើលោកហៅខ្ញុំមានការអី ?
- ខ្ញុំមិនដឹងទេ ។

យាយទៀងបំរុងខ្លួនដើរតាមយួនដ៏ចម្លែកនេះ ។ មុននឹងចេញដំណើរ នាយនាំសារក៏សួរយាយទៀងថា ៖

- ម៉ែមិនផ្លាស់សំលៀកបំពាក់ទេឬ ? ។
- ខ្ញុំមានតែមួយបន្លាស់ជាប់នឹងខ្លួននេះទេ ។
- តើម៉ែចេះភាសាយួនឬទេ ? ។
- អត់ចេះទេ ។

យួនចម្លែកបណ្តើរយាយទៀងដល់ខាងកើតព្រះវិហារវត្តរំដួល ក៏មានឡាន Peugeot 404 ពណ៌ប្រាក់មួយគ្រឿងចតឈប់រង់ចាំនៅទីនោះជាស្រេច ។ អ្នកបើកបរក៏ជាជាតិយួន ។ នៅលើពូកឡានខាងក្រោយ មានបូដូយពីរនាក់មានកាំភ្លើងខ្លីម្នាក់មួយដើម ។ បូដូយបើកទ្វារឡានបញ្ជាឲ្យយាយទៀងចូលអង្គុយកណ្តាល ។ ឡានក៏ពេទីម៉ាស៊ីនបើកបរចាកចេញពីវត្តរំដួល ។ បូដូយដែលអង្គុយខាងឆ្វេងលើកកាំភ្លើងភ្ជង់យាយទៀង ។ ពេលនោះអ្នកបកប្រែភាសានិយាយប្រាប់បូដូយថា ៖

- **Ba nay ngheo mac lam...**

- យាយនេះក្ររហាមណាស់កុំធ្វើបាបគាត់អី ! គាត់មានតែខោអាវមួយបន្លាស់ជាប់នឹងខ្លួនហ្នឹង ។ គាត់សំណាក់នៅនឹងកូនខ្ទមតូចមួយ គ្មានជញ្ជាំងស្រឡះធេងគ្មានអ្វីទាំងអស់ ។ បូដូយបញ្ជាឲ្យបើកឡានមួយជុំទីក្រុងបាត់ដំបង យកពេលសំឡុតយាយទៀងសិន ។ អ្នកបកប្រែភាសាប្រាប់យាយទៀងទៀតថា ម៉ែត្រូវឲ្យ

មាសប្រាំជំទ្បឹងដល់បូដួយ ទើបគេលែងឲ្យម៉ែទៅផ្ទះវិញ ។

យាយទៀងគ្រវីក្បាលឆ្លើយយ៉ាងថ្លមៗថា ៖

– ខ្ញុំគ្មានមាសទាល់តែសោះ ។

ឡានេះបរតាមផ្លូវលេខ១ ទៅដល់ផ្សារលើចម្ងាយប្រហែល៤គ.ម. រួចកាច់បត់ទៅស្តាំ កាន់ផ្លូវលេខ៣ បរវិលត្រឡប់មកកាន់ផ្សារធំបាត់ដំបងវិញ ។ ពាក្យកំញើញទារមាស៥ជីឡឹង និងពាក្យរបស់យាយទៀងឆ្លើយថាគ្មានទេ ឮរងំពេញឡាន ។ ឡានបរមកដល់ផ្សារធំបាត់ដំបង ក៏បត់ទៅឆ្វេងបន្តិច រួចទៅចតឈប់នៅមុខក្រសួង «សន្តិសុខជាតិ» ។

បូដួយបើកទ្វារឡានច្រានយាយទៀងឲ្យចុះ ។ ពេលនោះឃើញភ្នាក់ងារក្រសួងសន្តិសុខម្នាក់ជាជាតិខ្មែរ ដើរមកជួបអ្នកបកប្រែភាសាឈរខ្សឹបគ្នាយ៉ាងយូរ ។ ភ្នាក់ងារក្រោយនេះបោយដៃហៅយាយទៀង រួចវាបណ្តើរគាត់ចូលទៅក្នុងបន្ទប់សម្ងាត់មួយ ។ វាក៏ចាត់គ្នាចូលមកកញ្ជើញសំឡុតទារមាសប្រាំជំឡឹងដដែល ។ ចំណែកយាយទៀងមានតែពាក្យ២ម៉ាត់គឺ ៖

– គ្មានទេ ។

វាចាត់គ្នាចូលមកសំឡុត... មនុស្សទី១ មនុស្សទី២ ទី៣ ទី៤... សំឡុតហើយតំឡុតទៀត...

– ខ្ញុំគ្មានមាសទេ ។

មនុស្សទី៥ក៏ចូលមកដល់ ៖

– ឱ ! ពុទ្ធោ ៗ ! ប... បង ! បងទេតើ !

ភ្នាក់ងារទី៥នេះមានកំណើតនៅភូមិស្វាយចេក កាលពីដើមមានរបររកស៊ីជាចោរលួចមាន់ ។ នៅឆ្នាំ១៩៥៥ វាឈឺពោះវៀនដុះខ្លែងចុកពោះសឹងដាច់ដង្ហើមជិតងាប់ទៅហើយ ។ កាលណោះលោកទ្រីជាពេទ្យប្រចាំការនៅភូមិស្វាយចេក បានដឹកវាតាមរទេះគោមកកាន់ប្រជុំជនស្រុកស៊ីសុផុន រួចទើបដឹកឡានទៅព្យាបាលនៅពេទ្យធំបាត់ដំបង ដើម្បីវះកាត់ដុំដុះនោះ ។ កាលណោះយាយទៀងផ្តល់បាយម្ហូបចំណីឲ្យលុយថ្លៃជំនិះវិលត្រឡប់ទៅកាន់ភូមិស្វាយចេកវិញ ។

ភ្នាក់ងារទី៥រត់មកឱបយាយទៀងស្រក់ទឹកភ្នែករលីងរលោង រួចក៏ចាក់ផ្តើមសួរសុខទុក្ខ ទើបដឹងថាគ្រួសាររបស់យាយទៀងត្រូវព្រាត់ប្រាស់របាត់របាយអស់រលីង ។ គ្រូពេទ្យទ្រីត្រូវអង្គការសម្លាប់ទៅហើយ ។

មួយសន្ទុះភ្នាក់ងារទី៥ក៏សុំលាយាយទៀងទៅជួបក្រុមរបស់វា ។ នៅពេលត្រឡប់មកវិញ វាឱបយាយទៀងម្តងទៀត ព្រមទាំងថ្លែងសុំទោសនូវអំពើថោកទាបដែលក្រុមវាបានប្រព្រឹត្ត ព្រមទាំងសុំអញ្ជើញយាយទៀងទៅពិសារបាយជាមួយគ្នា

វាទាំងអស់ ។

ពេលបរិភោគបាយទល់មុខគ្នា ម្នាក់ៗខំរកពាក្យនិយាយលប់លាងកំហុសរបស់ក្រុមខ្លួន ។ ប៉ុន្តែមានពាក្យមួយសំឡុតថា ៖

- បងត្រូវលាក់រឿងអម្បាញ់មិញនេះណា៎ ! បើបងបណ្តោយឲ្យអ្នកទី២ដឹង ប្រយ័ត្នរងគ្រោះដល់ជីវិត ! ។

ពេលបាយមានម្ហូបយ៉ាងឆ្ងាញ់ ប៉ុន្តែយាយទៀងលេបសឹងមិនចូល ព្រោះមានការឈឺចាប់ជាយ៉ាងខ្លាំង នូវឥរិយាបថអមនុស្ស នៃបងប្អូនខ្មែរដែលបំរើខ្មាំងនេះ។ ឆ្កៀតខ្មាំងបញ្ជោរប្រើ បែរជាសង្កត់សង្កិនជាតិរបស់ខ្លួនទៅវិញ ។

ឱពុទ្ធោអើយ ! ខ្មែរជាច្រើននាក់មុខជាត្រូវរងគ្រោះ ដោយត្រូវគេវាយសំឡុតធ្វើបាបដូចខ្លួនគាត់ជាឧទាហរណ៍ស្រាប់ បានជាខ្មែរត្រូវនាំគ្រួសារចាកចោលស្រុក ។ នៅថ្ងៃនេះ, ចំពោះខ្លួនគាត់ផ្ទាល់បានគេអត់ឱនឲ្យ ចុះដល់ថ្ងៃក្រោយវានឹងទៅជាយ៉ាងម៉េចទៅវិញ ? ។ ចុះចំពោះអ្នកដែលគេមិនស្គាល់នោះ វានឹងទៅជាយ៉ាងណាទៅទៀត ? ។ នៅពេលនោះទើបយាយទៀងយល់ថា ហេតុយ៉ាងដូចម្តេចបានជាខ្មែរនាំគ្នារត់ចោលស្រុក ។

ម៉ោង៧រសៀល យាយទៀងបានត្រូវគេលើកលែងឲ្យរួចខ្លួន ដើម្បីវិលត្រឡប់ទៅកាន់កូនខ្ទមវិញ ដោយដើរតាមផ្លូវលេខ១ ។ ចំណែកកូនស្រីពៅរបស់គាត់ ពេលនាងចេញពីសាលារៀនមកដល់កូនខ្ទម មានយាយជីម្នាក់ប្រាប់ថា មានឡានមួយយួនជិះពេញ បរមកចាប់ម្តាយនាងនាំយកទៅបាត់ហើយ ! ។

នាងយំបណ្តើរលើផ្លូវលេខ៣ រត់រកម្តាយបណ្តើរ អត់បាយអត់ទឹក ។ ស្ត្រីដ៏កំសត់ទាំងពីរនាក់ម៉ែកូនរវល់តែជ្រួសផ្លូវគ្នា ទំរាំងតែបានជួបគ្នា ម៉ោងជាង៥ល្ងាចទៅហើយ... ម៉ែនិងកូនមានតែទឹកភ្នែកទេជំនួសសំនួរនិងចម្លើយ ។

នៅពេលនោះកូនស្រីពៅរបស់គាត់អស់សង្ឃឹម នាងអង្វរម្តាយត្រូវតែចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជា ។ នាងនិយាយថា ៖

- សូមម៉ែកុំទុកចិត្តយួនឲ្យសោះ ! ។

ប៉ុន្តែយាយទៀងនៅតែរារែក ចង់បន្តការស្រាវជ្រាវបន្តិចទៀត ។ គាត់ចង់ដឹងថា តើទៅអនាគត យួនហាណូយប្រើកលល្បិចយ៉ាងម៉េចទៅទៀត ដើម្បីត្រួតត្រាប្រទេសកម្ពុជា ឲ្យពេញកល្ខណៈច្បាប់ បើទឹកដីកម្ពុជានេះមានឈ្មោះជាប់ក្នុងផែនទីពិភពលោក ហើយអន្តរជាតិបានទទួលស្គាល់ច្បាស់ថា នគរកម្ពុជាជាទឹកដីរបស់ខ្មែរ ។

ចំណែកអ្នកជិតខាងដែលមានលំនៅជិតយាយទៀង ក៏ផ្អើលឈ្ងូឆរ រត់មកសួរចង់ដឹងហេតុផល ។ ព្រោះគ្រប់ៗគ្នាស្គាល់យាយទៀងច្បាស់ថាគាត់ជាស្រីសែ

នសុចរិត ជាអតីតអ្នករដ្ឋការហេតុម៉េចក៏យួនមកចាប់គាត់ដាក់ឡានអញ្ជើង ? ។

យាយទៀងគ្រវីក្បាលមានតែទឹកភ្នែកជំនួយចម្លើយ ។ ព្រោះបើភរគេ គាត់រកពាក្យមិនឃើញ បើនិយាយការពិត ខ្លាចគេសម្លាប់ ! ពុទ្ធោ ! ពុទ្ធោ !...

❑ ❑

❑

នៅថ្ងៃទី១៦-០៤-៨០ ម៉ោងប្រហែល៩ព្រឹក មានអតីតអនុសេនិយទោក្នុងកងទ័ពម៉ែកហ្វ័ក្ស និងជាអតីតអង្គរក្សរបស់លោកសឺន-ង៉ុកថាញ់ឈ្មោះថាច់-ទ្រឿង អាយុប្រហែល៣០ឆ្នាំ ដើរចូលមកកាន់កូនខ្ទមរបស់យាយទៀង ។ ថាច់-ទ្រឿងឱបយាយទៀងដោយនឹករលឹក ព្រមទាំងសំរក់ទឹកភ្នែក អាណិតគាត់ដែលត្រូវព្រាត់ប្រាស់គ្រួសារអស់រលីង ហើយមានសភាពក្ររហេមរហាមយ៉ាងនេះ ។ តែមួយសន្ទុះក្រោយមក ថាច់-ទ្រឿងបែរជាសើចញឹមៗ ដោយមានសេចក្តីត្រេកអរលាយជាមួយ ដោយឃើញថាគាត់នៅមានវាសនា អាចគេចផុតគ្រោះចង្រៃឧបទ្រព្យនេះ ។ មីងនិងក្មួយក៏ចាប់ផ្តើមសួរសុខទុក្ខគ្នាទៅវិញទៅមក ។ យាយទៀងចាប់អធិប្បាយរឿងកំសត់របស់គាត់ ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី១៧-៤-៧៥រហូតមកដល់ថ្ងៃទី១៦-៤-៨០ ។ លុះថាច់-ទ្រឿងបានស្តាប់ចប់សព្វគ្រប់ហើយ ឲ្យឱបយាយទៀងម្តងទៀតដោយអាណោចអធម៌ ។

ថាច់-ទ្រឿងក៏ចាប់និទានរឿងផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេដូចតទៅ ៖

- នៅថ្ងៃទី១៧-៤-៧៥ ខ្ញុំបានចេញផុតពីស្រុកខ្មែរហើយ ។ ព្រោះខ្ញុំត្រូវដល់វេនធ្វើអង្គរក្សលោកសឺន-ង៉ុកថាញ់ នៅទីលំនៅរបស់លោកដែលស្ថិតនៅក្បែរវត្តចន្ទរង្សី (ព្រៃនគរ) ឯណោះ ។

ចំណែកយាយទៀងឮដំណឹងនេះភ្លាម គាត់មានការរំភើបក៏សួរកាត់ថា ៖

- ឱ ! តើវាសនារបស់លោកសឺន-ង៉ុកថាញ់យ៉ាងម៉េចទៅ ?

ថាច់-ទ្រឿងគ្រវីក្បាល រួចទើបអធិប្បាយបន្តទៀត ៖

- មីងអើយ ! នឹកទៅគួរឲ្យស្តាយណាស់ នៅមុនពេលដែលអាមេរិកាំងដកចេញពីព្រៃនគរ គេមកសុំអញ្ជើញលោកជាច្រើនលើក សុំឲ្យលោកភៀសខ្លួនទៅកាន់សហរដ្ឋអាមេរិកមួយរយៈសិន ។ លោកប្រកែកជាដាច់ខាតមិនព្រមទៅ ព្រោះលោកជាប់ចិត្តអាណិតអាសូរខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ។ លោកមិនដាច់ចិត្តគេចរត់ពួនយកសុខតែម្នាក់ឯងទេ ។ ក្នុងមួយជីវិតរបស់លោក លោកធ្វើពលិកម្មលះបង់កិច្ចការផ្ទាល់